

Onderwerp

Statenmededeling over de derde kwartaalrapportage van 2019 van de expertgroep reset grote grazers Oostvaardersplassen

Kern mededeling:

De expertgroep reset grote grazers Oostvaardersplassen heeft het derde kwartaalverslag uitgebracht over de reset van de grote grazers in de Oostvaardersplassen. In het verslag constateert de expertgroep onder meer dat tijdens de afschotperiode in het voorjaar de getelde aantallen van vogelsoorten (waarvoor instandhoudingsdoelen voor de foerageer- en rustfunctie van het gebied zijn geformuleerd) niet negatief afwijken van het langjarige seizoensvoorkomen van deze soorten in het gebied. Verder geeft de expertgroep een positieve beoordeling van de herplaatsing van de paarden, ook met betrekking tot het verblijf van de paarden in de vangweide.

Mededeling:

De expertgroep gaat in het verslag in op de werkzaamheden en adviezen van de expertgroep met betrekking tot de effecten van de maatregelen op het Natura2000- gebied en de vogels, het afschot van de edelherten en het uitplaatsen van de konikpaarden. Het volledige verslag van de expertgroep is bijgesloten en geeft een overzicht van de uitgebrachte adviezen in het derde kwartaal van 2019.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Kwartaalverslag expertgroep derde kwartaal 2019	2469735	Ja

Ter inzage in de leeskamer

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
		Tot

Registratienummer

2499253

Datum

17 december 2019

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Rijsberman, M.A.

Ter kennisname aan PS en burgerleden

Kwartaalverslag expertgroep derde kwartaal 2019 (2469735)

1. Toelichting

Dit beknopte verslag van de expertgroep reset grote grazers geeft overzicht van de uitgebrachte adviezen in het derde kwartaal van 2019. De expertgroep rapporteert conform de opdracht na afloop van haar werkzaamheden in 2019 aan Gedeputeerde Staten en geeft tussentijds inzicht in haar werkzaamheden op basis van deze beknopte verslagen. Dit is de derde kwartaalrapportage van de expertgroep. De aandachtsgebieden waarop de adviezen betrekking hebben, komen voort uit het instellingsbesluit van de expertgroep:

- de maatregelen die betrekking hebben op het herplaatsen van de konikpaarden, waaronder het nemen van fysieke maatregelen in de Oostvaardersplassen, het observeren van paarden, het vangen van de paarden, het voorbereiden van transport van de paarden en het herplaatsen van paarden naar andere gebieden;
- de maatregelen die betrekking hebben op het afschot van edelherten, waaronder het nemen van fysieke maatregelen in de Oostvaardersplassen, het observeren van edelherten, het afschieten van edelherten en het aanbieden van stoffelijke resten voor consumptie of destructie;
- het volgen van de werkzaamheden in het kader van de reset grote grazers in relatie tot de voor het N2000- gebied aangewezen vogelsoorten.

2. Hoofdpunten uit de adviezen

2.1 Afschot edelherten

Het afschot van edelherten op basis van de provinciale opdracht heeft beperkt plaatsgevonden in het derde kwartaal van 2019. De opdracht van de provincie schrijft voor dat er in de periode van 1 april tot 1 september van 2019 geen afschot mag plaatsvinden (anders dan op basis van vroeg-reactief beheer). Conform de opdracht heeft er in het derde kwartaal van 2019 enkel afschot plaatsgevonden in de maand september. De expertgroep heeft in september overwegingen meegegeven met betrekking tot het toekomstig beheer van de grote grazers, waaronder het betrekken van de interacties tussen de edelherten en de koniks en heckrunderen, de toekomstige geslachts- en leeftijdsstructuur van de edelherten en het benoemen van parameters voor het welzijn van de edelherten, het benoemen van de telmomenten en -methoden en de monitoring van de effecten van de populatieomvang van de edelherten op de reset van het moeras en de Natura2000-doelstellingen. Staatsbosbeheer heeft aangegeven dat deze onderwerpen onderdeel zijn van het op te stellen managementplan.

2.2 Herplaatsen konikpaarden

De expertgroep heeft op 16 juli 2019 een veldbezoek gebracht aan de Oostvaardersplassen. De expertgroep constateerde dat de paarden in de vangweide, zowel de hengsten, merries als de veulens, in opvallend goede conditie verkeerden (met uitzondering van enkele zogende merries en een enkel ander dier) en hierbij niet of nauwelijks onderdeden voor de vrij lopende paarden. Van het bijgevoerde hooi werd goed gegeten. Daarnaast constateerde de expertgroep dat er in het veld veel gras, kruiden en andere gewassen aanwezig waren.

In de warmteperiode vond er uitval plaats onder de paarden in de vangweide. De expertgroep concludeert, na bestudering van de uitval en de uitgevoerde onderzoeken naar aanleiding hiervan,

dat er één geval van uitval kan worden gerelateerd aan handelingen uitgevoerd in het kader van de reset. Dit komt neer op een percentage minder dan 1%, wat volgens de expertgroep een goede score is. Tevens zijn er geen paarden gestorven ten gevolge van de hitte, zoals werd gevreesd door enkele actievoerders. De expertgroep stelde in een eerdere rapportage al dat de paarden goed tegen de hitte kunnen, mits er voldoende water ter beschikking is, waaraan door Staatsbosbeheer is voldaan.

De expertgroep heeft op 9 en 21 augustus 2019 de transporten van de konikpaarden bijgewoond. De expertgroep constateerde dat de vrachtwagens geheel volgens de eisen voor internationaal paardentransport waren ingericht, met drink en voerpunten en mogelijke compartimentering om het gescheiden vervoeren van de verschillende harems mogelijk te maken. De personen en organisaties die betrokken waren bij het transport handelden zeer professioneel. Alle paarden, zowel de merries, hun veulens en de hengsten, maakten een goede indruk en oogden gezond. Er waren geen in het oog springende klinische afwijkingen. De paarden leken de lange quarantaine periode, die medio maart 2019 was ingegaan en de twee zeer warme periodes eind juni en juli 2019 heel goed te hebben doorstaan. De expertgroep concludeert dat de gehele isolatieperiode goed is verlopen.

2.3 Natura2000/vogels

De expertgroep heeft een desktopanalyse uitgevoerd van de beschikbare lange termijn informatie van de vogelstand om de vogelaantallen in seizoen 2019 in detail te beoordelen in het licht van jaarlijkse fluctuaties en de landelijke trends. De uitkomsten van deze analyse vormen de basis voor adviezen over een onderzoeksagenda en toekomstige monitoringinspanning. In de herfst-, winter- en voorjaarsperiode zijn met name de open grazige vlaktes belangrijk foerageergebied voor trekvogels en wintergasten zoals ganzen en eenden. De desktopanalyse laat zien dat de in het voorjaar 2019 tijdens de afschotperiode van de herten getelde aantallen van vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelen voor de foerageur- en rustfunctie van het gebied geformuleerd zijn niet negatief afwijken van de langjarige seizoensvoorkomen van deze soorten in het gebied. Voor de najaars- en winterperiode 2019 adviseert de expertgroep om tijdens het afschot van herten in het vierde kwartaal van 2019 de monitoring conform het protocol voort te zetten.

3. Werkzaamheden expertgroep

De expertgroep heeft in het derde kwartaal van 2019 twee bijeenkomsten gehad, dat is minder dan in de voorgaande kwartalen, vanwege de onderbreking van het afschot in deze periode. Verder zijn de leden van de expertgroep op veldbezoek geweest in de Oostvaardersplassen. Voor de Natura2000 doelstellingen/vogels zijn analyses uitgevoerd van lange termijn monitoring data in relatie tot de tellingen tijdens de afschot periode in begin 2019. In het derde kwartaal van 2019 heeft de expertgroep 4 bezoeken aan de Oostvaardersplassen gebracht.